

Fugleåret 2025 Svalbard

Enkel rapport til årsmelding BirdLife Svalbard (LoFF)

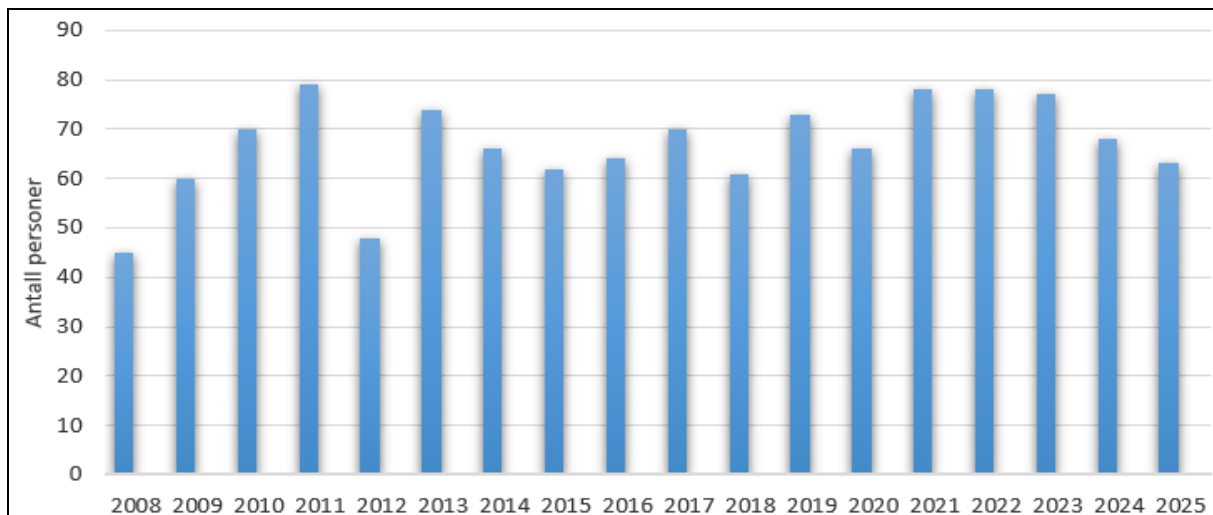
*Dvergsnipe reir ved Nordre Flakmyrvata, Bjørnøya 30. juni og 9. juli. Første hekkefunn på Svalbard.
Foto: Anne-Marie Austad og Anders Skordal Fiskum*

Av Georg Bangjord

Dette året ble det rapportert inn 4082 observasjoner av fugl på Svalbard som er omkring tusen færre observasjoner til sammenligning med gjennomsnittet de siste 20- årene. Samtidig en forbedring til sammenligning med fjoråret (2024). Til sammen ble det registrert 84 arter fugl som også ligger noe under gjennomsnitt de siste 20-årene. År med et stort antall observerte ulike arter, har i stor grad sammenfall med de årene det er aktive fuglekjennere til stede på Bjørnøya under vårtrekket.

Antall gjestende/uvanlige arter er som vanlig nokså høyt, og utgjør omtrent halvparten av alle registrerte arter i 2025. Artslista for fugl på Svalbard økte med to nye arter i 2025, henholdsvis hvitvingesvarterne 26. juni ved Andretanget, Edgeøya og storlire vest av Bjørnøya 25. september. De senere tiårene er vanligvis to eller tre nye arter for Svalbard blitt registrert.

Det er primært norske fuglekikkerne som legger inn registreringer av fugl i databasen. Utenlandske observatører bruker i all hovedsak internasjonale faunadatabaser. LRSK har ennå ikke startet noe systematisk arbeidet med å gå gjennom de internasjonale artsdatabasene. Til sammen 63 rapportører har bidratt med sine observasjoner av fugl på Svalbard (innlagt i databasen artsobservasjoner) for året 2024. En svak nedgang i antall rapportører de siste to årene (jf. fig. 1).

Figur 1. Antall personer som har bidratt med observasjoner av fugl gjennom rapportering direkte i basen artsobservasjoner.no. En svak nedgang i antall observatører de siste to årene.

I tillegg til de 63 personene som har rapportert direkte til basen, har noen få personer rapportert på andre måter (dvs. totalt omkring 70 rapportører) dette året. Observasjonene fra disse, vil også bli lagt inn i databasen etter hvert.

Antall arter

Til sammen er det rapportert 84 forskjellige arter fugl på Svalbard i 2025. Dette er et antall som ligger under gjennomsnittet for de siste 20 årene. Det foreligger en del observasjoner fra feltarbeidet Norsk Polarinstitutt utfører på Bjørnøya som ikke er rapportert i databasen. Den totale artslista for fugl på Svalbard teller nå 243 arter (per 31.12.2025). Artslista for fugl på Svalbard er gjengitt her: <http://www.svalbardbirds.com/species.html>

Sjeldne fugler

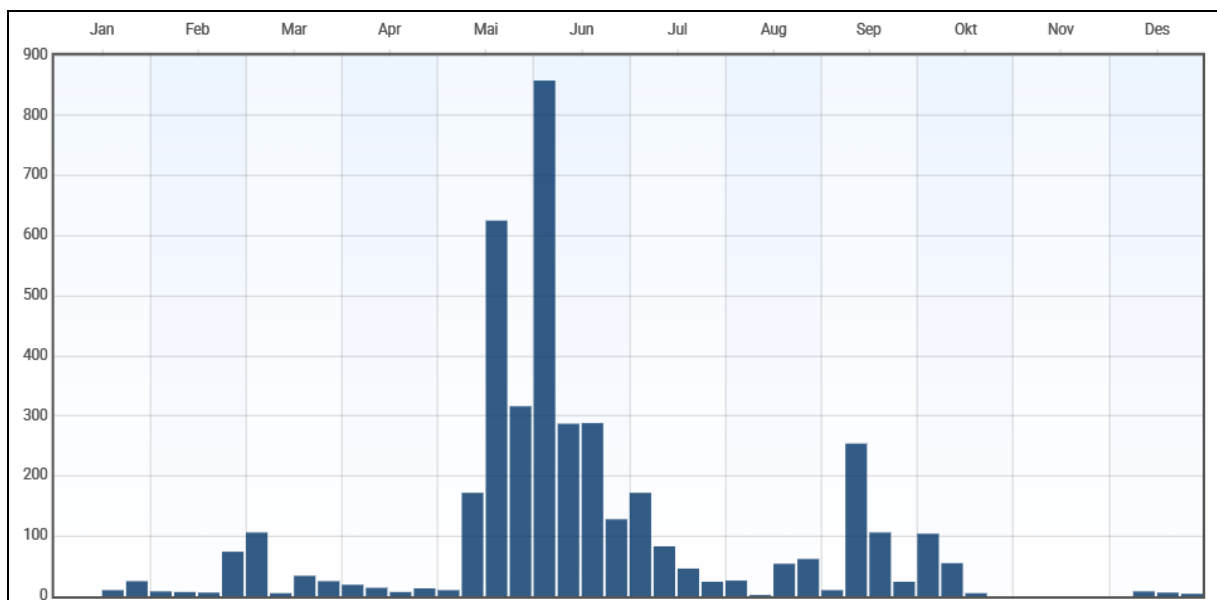
I tillegg til de to nye artene for Svalbard, henholdsvis hvitvingesvarterne og storlire, ble følgende sjeldne gjester registret denne sesongen: gravand, amerikakrikkand, snadderand, sjøorre, gulnebbblom, grålire, tjeld, vipe, grønnstilk, gluttsnipe, strandsnipe, svarthalespove, dvergsnipe, dvergfalk, jordugle, fjellerke (første fotodokumenterte funn), taksvale, løvsanger, gransanger, munk og gråspurv. Ellers hekket havsuler i en koloni på Alkeholmen, Bjørnøya også dette året. Dermed har denne arten tydelig befestet seg som hekkefugl på Svalbard. Endringer i forekomst av andre arter fisk i farvannene ved Vest-Spitsbergen er det ikke utenkelig at havsula også på sikt kan etablere seg som hekkefugl også der. Fuglefjellene ved Midterhuken, Fuglehuken og Keilhaufjellet er trolig de mest egna lokalitetene som kan være aktuelle som hekkeplass for havsula.

Nye hekkefugler

Det er mange arter som mistenkes å hekke på Svalbard, uten at det er kjent bekrefta hekkefunn. Dette året ble en ny art funnet hekkende, da dvergsnipe ble observert med reir med egg ved Flakmyrvatna på Bjørnøya den 30. juni. Senere ble unger i redet dokumentert. Dette funne bør regnes som den mest interessante registrering av fugl på Svalbard dette året. Med klimaendring kan det forventes at flere nye arter kan etablere seg som hekkefugl på Svalbard. Det er mange arter som mistenkes å hekke/har gjort hekkforsøk, uten at hekking er bekreftet. Det gjelder i hovedsak flere arter vadere, gjess og ender. Eksempelvis: Grågås, snøgås polargås, kanadagås, stokkand, brunnakke, siland, alaskasnipe, rødstilk, bonapartesnipe og grønlandsmåke.

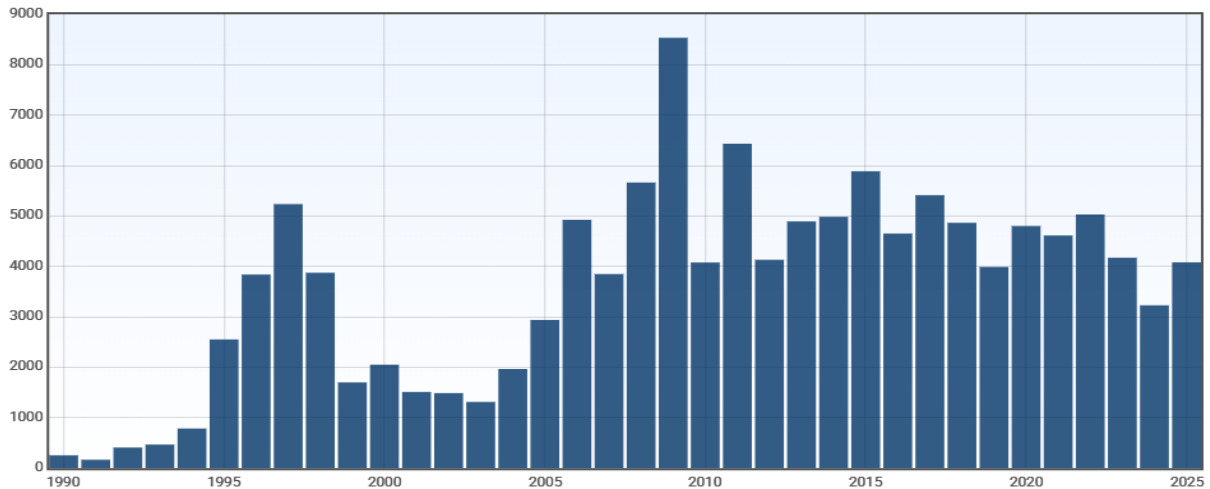
Artsobservasjoner.no

Det er per dato lagt inn 4082 observasjoner av fugl i den nasjonale databasen for Artsobservasjoner, <http://artsobservasjoner.no/fugler/> for året 2025. Dette er under gjennomsnittet for de siste tyve årene. Majoriteten av observasjonene er fra perioden mai til tidlig midten av september (jf. fig.2).

Figur 2. Fordeling av observasjoner gjennom året 2025. Til sammen er det rapportert inn 4082 observasjoner av fugl fra Svalbard i artsobservasjoner for dette året. Typisk en topp med observasjoner under vårtrekket i mai, men også i juni.

Det er per år 2025 til sammen 771 ulike personer som har bidratt med sine observasjoner av fugl på Svalbard i databasen Artsobservasjoner.no. I 2025 hadde 63 av dem rapportert inn sine egne observasjoner til databasen. I tillegg er det flere som har rapporter på andre måter.

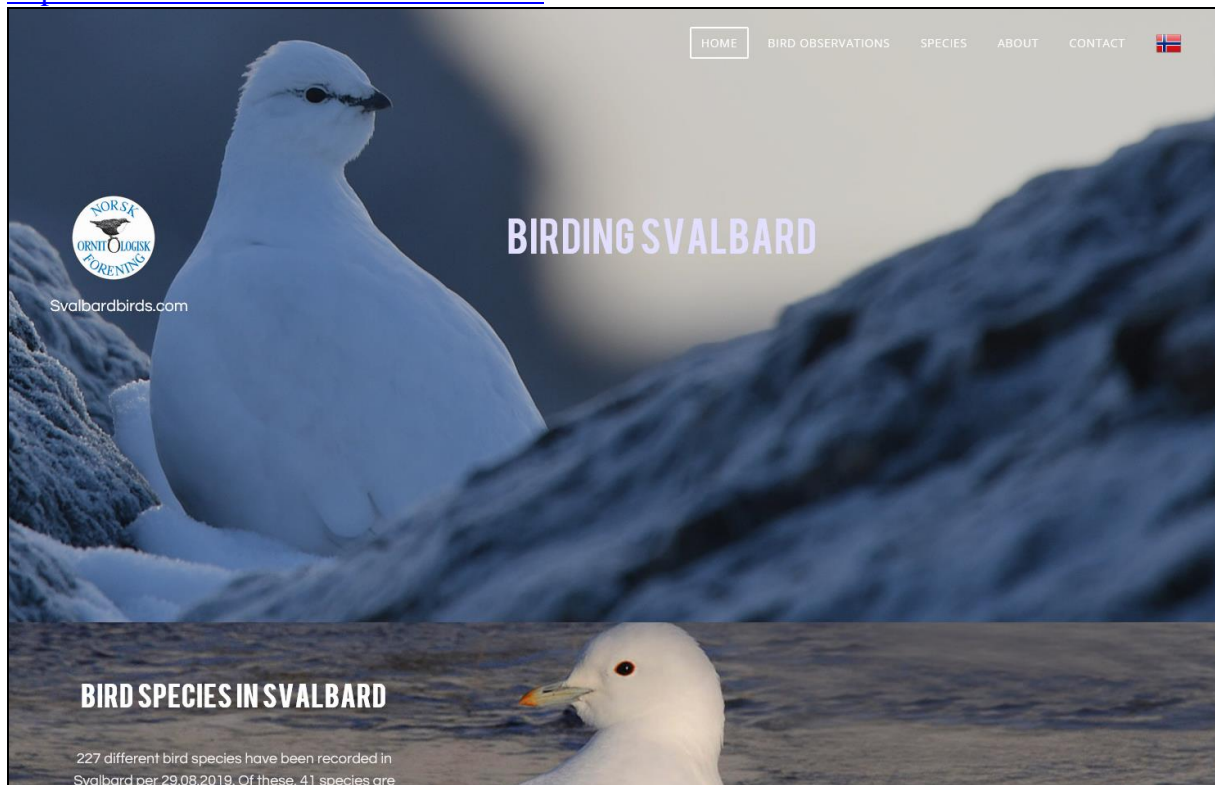

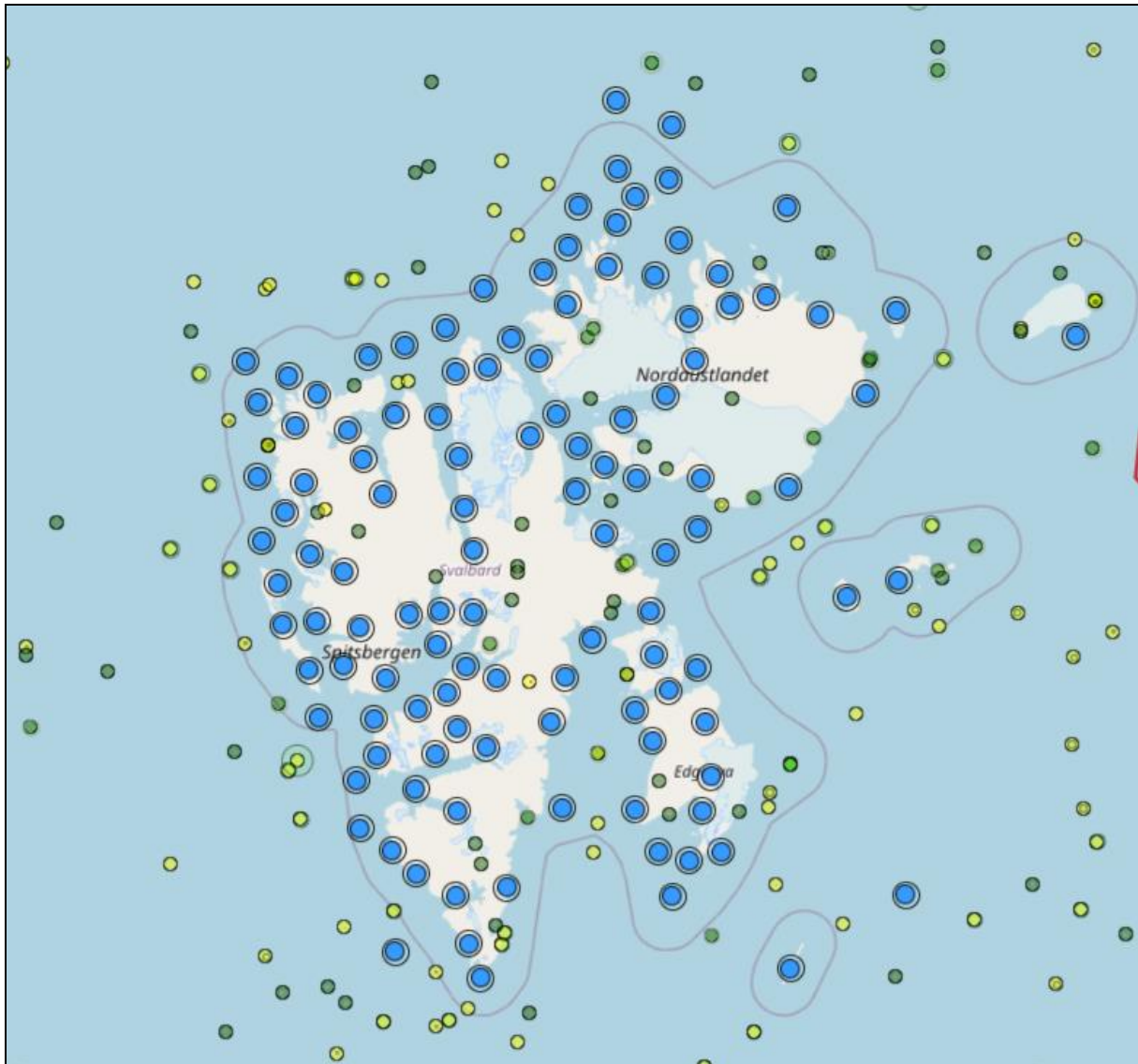
Figur 3. Det foreligger 136 513 observasjoner av fugl i databasen per år 2025. Gjennomsnittlig 5157 observasjoner per år de siste 20 årene. Figuren gjengir antall observasjoner fra år 1990 og framover. BirdLife Svalbard har gjennomført et prosjekt de senere årene, og fått lagt inn ett betydelig antall eldre observasjoner. Det har medført at basen nå inneholder 7481 observasjoner fra år 1753 til år 1990.

Svalbardbirds.com

Websiden «Svalbardbirds» har fungert og er mye besøkt, og flere positive tilbakemeldinger er gitt også i år. Det planlegges modernisering av siden i løpet av de neste årene.

<http://www.svalbardbirds.com/index.html>

Figur 4. Angir funnsteder av fugl på Svalbard i databasen per 2025. De blå prikkene gjengir områder med en rekke «underlokaliteter».

Jan Mayen

På Jan Mayen ble det rapportert inn til sammen 112 observasjoner av fugl i 2025, hvorav 42 ulike arter. Tre av dem var nye for øya, henholdsvis gravand, årkerrikse og dompap. Per 2025 er til sammen 131 arter fugl registret på Jan Mayen.

Trondheim 16. januar 2026

Georg Bangjord